

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากการพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อนการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับตัวอย่าง ซึ่งเป็น อปท. ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความสนใจและสมัครเข้าร่วมโครงการประเมินองค์กร ทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ฝ่ายผู้บริหาร ฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และฝ่ายสภา ในประเด็นของการนำเอาคุณธรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการร่วมกับการประเมินแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชนร่วมด้วย ผลการวิจัยสามารถได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการท้องถิ่นของผู้บริหารของ อปท. มีผลการประเมินในระดับมากที่สุด รองลงมาคือฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และฝ่ายสภาตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับความอยู่ดีมีสุขทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน ในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ อปท. ที่มีระดับการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการขององค์กรในระดับสูงจะส่งผลให้ระดับความอยู่ดีมีสุขของชุมชนอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย ดังนั้นนักวิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์องค์ความรู้ในการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาต้นแบบด้านเศรษฐกิจของ จังหวัดเชียงใหม่ โดยให้ตัวแทนของ อปท. ได้พิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการประเมินการประยุกต์ใช้คุณธรรมในการดำเนินงาน ซึ่งทุกฝ่ายได้ยอมรับในผลการประเมินและเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กรจากการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

1) อปท. ควรเน้นการเพิ่มระดับการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นทั้งคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร และความความเอื้อเฟื้อ โดยบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องพยายามนำเอาคุณธรรมเข้าไปใช้ในการทำงานให้มากขึ้น

2) ควรมีการส่งเสริมการมีภาวะผู้นำให้กับผู้ปฏิบัติงานที่จะเป็นผู้ริเริ่มในการนำเสนอโครงการหรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้คุณธรรมในประเด็นที่ตนเองยังมีการปฏิบัติ น้อยให้เข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น โดยให้การสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

3) ควรมีการสร้างความรู้และความเข้าใจตลอดจนส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจของท้องถิ่นให้มากขึ้น

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3 ได้บทสรุปเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายผลได้ดังนี้

1) ความสำเร็จของการพัฒนาต้นแบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นเกิดขึ้นได้หากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้มีการนำเอาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรได้แก่ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความขยันหมั่นเพียร ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งหาก อปท. ได้ยึดมั่นในคุณธรรมดังกล่าว ในการเป็นกรอบการทำงานและกำกับ การทำงานก็จะทำให้เกิดการพัฒนาต้นแบบเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากคุณธรรมที่กล่าวไว้ ข้างต้นจะเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรและชุมชนสามารถปรับตัวให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงและอยู่รอดได้อย่างปลอดภัย สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551) ที่ระบุไว้ว่า “ถ้าใช้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตก็จะทำให้รู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อันจะทำให้การ ดำเนินงานเกิดความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้” และสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระศักดิ์ สมยานะ (2549) ที่ว่าความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด เชียงใหม่เกิดจากการนำเอาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตเข้ามาใช้กับการทำงานโดยการจัดทำ แผนการดำเนินงานให้ตรงกับวิสัยทัศน์ขององค์กรเพื่อจัดทำโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ แผนงานและสอดคล้องกับ งานของกาญจนา สุระ (2551) ที่ค้นพบว่าแนวทางการเพิ่มศักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนของจังหวัดเชียงใหม่ต่อการยกระดับด้านเศรษฐกิจคือการสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เพิ่มขึ้น

2) การพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของ อปท. เกิดขึ้นได้เนื่องมาจากการที่ผู้นำเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและได้นำเอาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยเฉพาะคุณธรรมด้านความ ขยันหมั่นเพียร มีวิธีการทำงานที่เป็นระบบซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กรไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน สอดคล้องกับ งานของ ประสงค์ บุญเจริญ (2552) ที่ว่าการพัฒนาชุมชนต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจพอเพียงของท้องถิ่นเกิดได้เนื่องจากปัจจัยภายใน คือ การมีผู้นำชุมชนที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ได้ปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับความประหยัดและอดออมให้กับคนในชุมชน โดยสร้างวินัยในการใช้เงินให้กับคนในชุมชน ได้แก่ ฝากเงินสัจจะของหมู่บ้าน หรือฝากเงินไว้กับธนาคารใกล้บ้านเพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่บุตร และดำเนินชีวิตในอนาคต ไม่สร้างหนี้ ลดภาระหนี้สินของตนเอง หรือไม่พยายามก่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น การนำเงินที่กู้ยืมมาไปซื้อของฟุ่มเฟือย

3) จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระดับความอยู่ดีมีสุขของชุมชนทำให้นักวิจัยได้ข้อค้นพบในประเด็นของความอยู่ดีมีสุขด้านเศรษฐกิจประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีเงินทุนหมุนเวียนในการส่งเสริมอาชีพ มีรายได้พอเพียง คนในชุมชนมีงานทำ ไม่มีหนี้ มีอาชีพที่มั่นคงและสุจริต มีเงินออมไว้ใช้ในอนาคต และครอบครัวพออยู่พอกิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวพันธ์ พรหมพักพิงและคณะ (2550) ที่ค้นพบว่าวิถีการบรรลุความเป็นสุขของชุมชนประกอบไปด้วย การพึ่งพาตนเองของชุมชนโดยการลด ละ เลิกการก่อหนี้สิน แต่หันมาเน้นการออมเพิ่มขึ้น และพยายามลดรายจ่ายโดยใช้วัตถุดิบที่ตนเองมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พยายามกำจัดความอยากความต้องการในสิ่งฟุ่มเฟือยให้น้อยลง ซึ่งองค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขที่นักวิจัยได้ค้นพบมีความละเอียดและเหมาะสมกับชุมชนมากกว่า องค์ประกอบของความอยู่ดีมีสุขด้านเศรษฐกิจที่สำนักงานปฏิรูปสภาพแห่งชาติ (2548) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) กำหนดไว้ คือ การมีสุขภาวะ การมีครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สังคมมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ในขณะเดียวกันสำหรับ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งยั่งยืนได้ ด้วยชุมชนเอง เกิดเป็นต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับ Denthardt (2003) ซึ่งให้ความสำคัญกับประชาชน โดยเห็นว่าประชาชนเป็นผู้มีคุณค่า ไม่ใช่แค่ผลิตผลผลิต หน่วยงานของรัฐจะประสบผลสำเร็จได้ หากดำเนินการด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างการเป็นผู้นำร่วมกับประชาชนบนพื้นฐานของความเคารพประชาชน เช่นเดียวกับสำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2549) ที่ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า

ประกอบไปด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลโดยประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดเกณฑ์ในการประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งการวิจัยนี้พบว่า ต้นแบบของการพัฒนาครั้งนี้มีองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการติดตามและการประเมินผล ซึ่งชุมชนโดยทั่วไปทำได้้น้อยมาก ดังนั้นอาจให้ อปท.มีการบริหารจัดการที่เป็นต้นแบบของการพัฒนาท้องถิ่น ด้านคุณธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านนี้ให้มากขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการนำเอาคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้มากขึ้น โดยสอดแทรก คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นสำคัญ ให้ฝ่ายผู้บริหารและ ฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อผู้อื่น อปท. ต้องส่งเสริมกระตุ้นโดยการ สร้างจิตสำนึกให้คนในองค์กรเข้าถึงคุณธรรม ผ่านการดำเนินงานภายใต้โครงการ และกิจกรรมต่างๆ จึงจะเป็นการเสริมความมีคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับ อปท. ได้อย่างแท้จริง
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความต้องการที่จะยกระดับการบริหารจัดการองค์กรจากต้นแบบการประยุกต์ใช้คุณธรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สูงขึ้น ควรศึกษาถึงวิธีการยกระดับการบริหารจัดการจากต้นแบบของงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อนำไปปรับและประยุกต์ใช้กับองค์กรของตนเอง
- 3) หน่วยงานอื่นที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน สามารถนำวิธีการพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวะแวดล้อมของการทำงานขององค์กรได้

บรรณานุกรม

- กมล สุคประเสริฐ. (2550). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน. สำนักงาน
ประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา สุระ. (2551). การจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับ
เศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่. สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ และคณะ. (2554). ประโยชน์สุขจากเศรษฐกิจพอเพียง **Research
Project on the Happy Benefit from Sufficiency Economy**. สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2547). นโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการกระจายอำนาจให้
ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน (ออนไลน์). แหล่งที่มา [http://www.kmutt
.ac.th/jif/public](http://www.kmutt.ac.th/jif/public)
- ประสงค์ บุญเจริญ. (2552). การพัฒนาชุมชนต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจพอเพียงของ
ท้องถิ่นกรณีศึกษา บ้านพร้าวใหม่ ต.สะพือ อ.ปะทิว จ.ชุมพร. กรมการพัฒนชุมชน.
มงคล ด้านธารินทร์. (2541). เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเชิงระบบ. กรุงเทพมหานคร.
- วิไลลักษณ์ กิติบุตร. (2555). การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น
เชียงใหม่ ปีที่ 2. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- วีระศักดิ์ สมยานะ. (2551). การจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
(วช.).
- วีระศักดิ์ สมยานะ. (2553). การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบท
และชุมชนเมืองจังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- วีระศักดิ์ สมยานะ. (2554). การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- วีระศักดิ์ สมยานะ. (2555). การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น
จังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

- ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา. (2554). การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน (ออนไลน์).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แหล่งที่มา www.googleusercontent.com
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551). หลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง (ออนไลน์). แหล่งที่มา www.googleusercontent.com
- สำนักงานปฏิรูปสุขภาพแห่งชาติ. (2548). ความอยู่ดีมีสุข (ออนไลน์). แหล่งที่มา
www.googleusercontent.com
- อภิชัย พันธเสนและคณะ. (2555). เหนียวหลังเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในทศวรรษ
(2556 – 2565). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Pedhasur, E.J.; Schmelkin, L.P. (1991). **Measurement, Design, and Analysis: An Integrated Approach**. Mahwah: NJ: Lawrence Erlbaum Associations

